

داغ و حساس مثل همیشه

44 سال پیش نخستین شهرآورد پایتخت ایران بین تیم‌های استقلال و پرسپولیس برگزار شد؛ مسابقه‌ای که وقتی با نتیجه کسل‌کننده بدون گل به پایان رسید ...

شهر آورد هفتاد و ششم در شرایط متفاوتی برگزار می‌شود

داغ و حساس مثل همیشه

جام جم آنلاین: 44 سال پیش نخستین شهرآورد پایتخت ایران بین تیم‌های استقلال و پرسپولیس برگزار شد؛ مسابقه‌ای که وقتی با نتیجه کسل‌کننده بدون گل به پایان رسید کسی فکرش را هم نمی‌کرد که به فاصله تنها چند سال، چنان حساسیت و التهابی بر تکرارهای بعدی این سریال حاکم باشد که تب شهرآورد به پدیده‌ای اجتماعی تبدیل شود و بر بسیاری از مسائل بزرگ، سایه بیفکند بویژه آن‌که شهرآورد دوم هم مانند نخستین شهرآورد، سرد و بدون گل به پایان رسیده بود!

برترین شهرآورد آسیا

به فاصله 40 سال بعد از آن رویداد، در سال 87 ورلد ساکر به عنوان معتبرترین مجله جهان فوتبال، مسابقه استقلال - پرسپولیس تهران را بزرگ‌ترین شهرآورد پهناورترین قاره دنیا (آسیا) و در رده بیست و دوم دربی‌های بزرگ جهان فوتبال قرار داد.

تماشاگرانی همیشه متعصب

بسیاری از بازی‌های دربی تهران بویژه در چند سال گذشته، آنقدر خنثی و کم‌کیفیت برگزار شده‌اند که اعتراض‌های فراوان هواداران دو تیم را در پی داشته است، با این حال آنها دست از حمایت یکپارچه و پرشور خود از تیم‌های مورد علاقه‌شان بر نداشته‌اند و در بدترین شرایط جوی هم با استقبال و تشویق از تیم خود، ورزشگاه را مملو از جمعیت کرده‌اند، هر چند گاهی این شور و احساس، آنقدر از محور اعتدال خارج شده که ورزشگاه به محلی برای حرکات و الفاظ زشت و غیراخلاقی شماری از هواداران دو آتشه هر یک از دو تیم تبدیل شده است.

مربیانی از جنس دو تیم

به هر حال شهرآورد هفتاد و ششم پایتخت در هوای سرد این روزهای تهران در حالی برگزار می‌شود که هر دو تیم از مربیان کم‌وبیش جوانی بهره می‌برند که از پوست و گوشت و استخوان پرسپولیس و استقلال هستند. آن دو مربی، طی سال‌ها زحمت و تلاش برای تیم‌هایشان (به عنوان بازیکن و سپس مربی)، شناخت کاملی از تار و پود تیم‌های خود پیدا کرده‌اند و با تعصبی ویژه، توانسته‌اند بر حاشیه‌های مختلف و فراوان پیرامونی این دو تیم فائق بیایند.

امیر قلعه‌نویی که سال‌ها رهبر میانه میدان استقلال بوده است اکنون به مربی باتجربه و جا افتاده‌ای تبدیل شده که سابقه افتخارات و قهرمانی‌هایی را نیز با همین تیم در کارنامه دارد و مسلماً امسال با جذب نفرات شاخص‌تر، به دنبال کسب نتایجی بهتر از سال‌های گذشته است. مجتبی جباری و فرهاد مجیدی دو عنصر پرتجربه و عصاهای دست قلعه‌نویی در دربی 76 به شمار می‌روند؛ بازیکنانی که طی سال‌ها بازی در این تیم، هر یک چهار گل شهرآوردی به ثمر رسانده‌اند و از این حیث، انگیزه زیادی به منظور افزایش تعداد گل‌های خود و ارتقای نامشان در جدول برترین گلزنان تاریخ شهرآورد دارند.

در سمت دیگر، یحیی گل‌محمدی که در نخستین تجربه مربیگری خود، صبا باتری سابق را به لیگ قهرمانان آسیا رساند و سپس با موفقیتی نسبی در تیم‌های تربیت یزد، نساجی مازندران و (دوباره) صبا، به پرسپولیس برگشت تا دستیار مانوئل ژوزه را بپذیرد، در نیم فصل دوم لیگ و از آغاز رقابت‌های جام حذفی، هدایت سرخپوشان را بر عهده گرفت تا با تحوли کاملاً مشخص و ملموس، تیم کاملاً تضعیف شده پرسپولیس را احیا کند. امید یحیی نیز در شهرآورد 76 بیش از هر کسی به علی کریمی و مهدی مهدوی‌کیا، دو بازیکن بسیار پرتجربه خود بود که البته هر دو این روزها با مصدومیت‌هایی دست به گریبان شده‌اند.

1 - دروازه‌بان‌ها

در مقایسه دروازه‌بان‌های دو تیم، تفاوت خیلی زیادی دیده نمی‌شود. سیدمهدی رحمتی با آن همه بازی ملی خود مشخصاً در خروج از دروازه روی توپ‌های هوایی ضعف کاملاً بارزی دارد. درست مثل نیلسون، دروازه‌بان برزیلی پرسپولیس که به سبب بلند قامت نبودن خود، ترجیح می‌دهد روی خط دروازه جابه‌جا شود. با وجود این نقاط ضعف، نیلسون و بویژه رحمتی که بعضاً واکنش‌های خارق‌العاده‌ای از خود نشان می‌دهند دروازه‌بان‌های با تجربه و تقریباً مطمئنی هستند، طوری که اگر این دو مانند سایر بازی‌های این فصل دو تیم، درون دروازه بایستند، دروازه‌ها چندان ناامن نخواهند بود.

2 - مدافعان

در خط دفاعی نیز دو تیم از مهره‌های مطرحی بهره می‌برند که البته بی‌نقص هم نیستند. برای استقلال، از راست به چپ معمولاً علی حمودی، پژمان منتظری، امیر حسین صادقی و حسن اشجاری توپ می‌زنند که به هماهنگی نسبی خوبی بین خود و بازیکنان خط میانی و دروازه‌بان استقلال دست پیدا کرده‌اند. ضمن این‌که راهبرد محتاطانه این فصل استقلال و حضور بازیکنانی جنگنده در خطوط میانی و تهاجمی این تیم، موجب ایمنی بیشتر خط دفاعی استقلال و تبدیل آن به بهترین خط دفاعی لیگ شده است.

برای پرسپولیس هم از راست به چپ، حسین ماهینی، سیدجلال حسینی، رضا نورمحمدی و مهرداد پولادی مدافعان اصلی پرسپولیس را تشکیل می‌دهند و در بازی‌های اخیر این تیم، محسن بنگر مدافع همیشه ثابت سال‌های اخیر سپاهان و پرسپولیس، مدتی است از ترکیب اصلی کنار رفته است. البته گل‌محمدی که خود سال‌ها رهبر خط دفاعی تیم ملی بوده است در بازی‌های گذشته، هر از گاهی تغییراتی را در آرایش دفاعی پرسپولیس به وجود آورده که نشان از تکامل طلبی این مربی در آرایش‌های دفاعی دارد.

پرسپولیس از زمان ورود گل‌محمدی به کادر فنی (به عنوان دستیار ژوزه) با پذیرش کمترین گل خورده، قوی‌ترین خط دفاعی را از خود نشان داده است.

3 - میانه میدان، حساس‌ترین نقطه دربی

جنگ میانه میدان همواره مهم‌ترین بخش شهرآوردهای تهران محسوب می‌شود، طوری که سال‌هاست مربیان دو تیم، راه برتری در این دیدار حساس را در پیروزی دوئل‌های میانه زمین و ایجاد بازی تخریبی دنبال می‌کنند. به همین دلیل و همین‌طور رعایت اصل اجازه ندادن بازیسازی به تیم حریف و پرس در تمام نقاط میدان، تصویر نه‌چندان دلپذیری از شهرآوردهای قبلی در اذهان باقی مانده است. در حقیقت طرفداران هر یک از دو تیم، بیش از این‌که صحنه‌های ناب و جذابی از دربی‌های قبلی در ذهن داشته باشند دلخوش به دیدارهایی هستند که تیم محبوبشان نتایج خوبی در آنها رقم زده است. به عنوان نمونه، طرفداران پرسپولیس هنوز از پیروزی 6 بر صفر سال 1352 خود یاد می‌کنند و طرفداران استقلال، از لفظ «چوبله» که اشاره به 4 پیروزی پیاپی دارد بهره می‌برند. با این اوصاف، در دربی 76، قلعه‌نویی بیش از همه دل به ستاره‌های خط میانی خود نظیر جواد نکونام، مجتبی جباری، خسرو حیدری، ساموئل و حتی بازیکنانی نظیر سیاوش اکبرپور و هاشم بیگ‌زاده بسته است که مطرح‌ترین خط میانی لیگ را تشکیل داده‌اند. البته بازیکنانی نظیر فرهاد مجیدی و فرزاد حاتمی هم هافبک‌هایی هستند که در خط حمله (به عنوان مهاجم) بازی می‌کنند و می‌توانند در روز دربی کمک شایانی به خط میانی آبی‌ها کنند.

پرسپولیس هم که در نیم فصل نخست، دغدغه زیادی برای جذب هافبک داشت بعد از جذب حقیقی و مارکو پروچیچ و همین‌طور بازگشت علی کریمی، در کنار حضور مهدوی‌کیا و محمد نوری، در شرایط خوبی قرار گرفت. هر چند مصدومیت‌های اخیر مهدوی‌کیا و کریمی، حضور کامل این دو بازیکن در شهرآورد را در حاله‌ای از ابهام قرار داده است. خط میانی پرسپولیس در هفته‌ای اخیر با ایجاد سرعتی چند برابر در انتقال شرایط بازی از دفاع به حمله، نقش خیره‌کننده‌ای در افزایش ایجاد موقعیت‌های گل ایفا کرده است، ضمن این‌که استقرار مناسب‌تر نفرات آن، کمک زیادی به استحکام بهتر دفاع سرخ‌ها کرده است.

4- مهاجمان

نارضایتی نسبی کادر فنی استقلال از عملکرد نیم‌فصل نخست مهاجمان خود، آنها را بر آن داشت تا پس از فرستادن امین منوچهری به تیم نفت تهران، فرزاد حاتمی را از تراکتورسازی و سیدامین موسوی را از نفت تهران به خدمت بگیرند. ضمن این‌که فرهاد مجیدی هم بعد از ماه‌ها بحث و حاشیه، به استقلال اضافه شد تا آرش برهانی به خود بیاید و او نیز آمادگی خوبی از خود نشان دهد. در حقیقت،

در استقلال کنونی که آمار گلزنی چندان بالایی ندارد، رقابت بسیار خوبی بین مهاجمان آماده تیم شکل گرفته است، طوری که اغلب گل‌ها نه توسط مدافعان و هافبک‌ها، بلکه به وسیله مهاجمان استقلال به ثمر می‌رسد.

در طرف دیگر هم، پرسپولیس بعد از آن‌که انصاری فرد را بعد از مدت‌ها دوباره در روند گلزنی مشاهده و دو هت تریک از او دید امیدواری‌های زیادی پیدا کرد، ولی این مهاجم ملی‌پوش نشان داده نوسان زیادی در گلزنی دارد. ضمن این‌که محمد قاضی دیگر مهاجم ملی‌پوش پرسپولیس هم به دلیل مصدومیتی طولانی، مدت‌ها از میدان به دور بوده و شاید نتوان روی حضور کامل او در دربی، حسابی باز کرد. غلامرضا رضایی هم که در نیم‌فصل دوم لیگ، حضور پررنگ‌تری در ترکیب پیدا کرده است هنوز فاصله زیادی با روزهای اوج خود دارد. هادی نوروزی هم دیگر مهاجم سرخپوشان تهران است که هیچ‌گاه حساب ویژه‌ای روی او به عمل نیامده است.

استقلال محکم و پر حوصله در برابر پرسپولیس جذاب و برق‌آسا

در مجموع، شهرآورد دوم امسال در حالی برگزار می‌شود که احتمال زیادی به رودرویی مجدد پرسپولیس و استقلال در فینال جام حذفی هم وجود دارد که اگر چنین اتفاقی بیفتد آن مسابقه برای هر دو تیم از جمله پرسپولیس، از حساسیتی بسیار زیاد برخوردار می‌شود. در حالی که شهرآورد هفتاد و ششم به دلیل موقعیت فعلی دو قطب پایتخت در جدول رده‌بندی لیگ، از حساسیت چندان بازندارنده و مختل‌کننده‌ای برخوردار نیست و دو تیم می‌توانند با ارائه فوتبالی محکم، جذاب و حساب شده، جدای از هر نتیجه‌ای علاقه‌مندان فوتبال را از تماشای دیداری جذاب، سیراب کنند.

باید تا روز جمعه منتظر ماند و به نظاره نشست که استقلال قلعه‌نویی با فوتبال محکم، آرام و پرحسب و حوصله‌اش که این تیم را مدت‌ها در صدر جدول لیگ حفظ کرده است موفق‌تر خواهد بود یا پرسپولیس گل‌محمدی که با هجوم‌های برق‌آسای خود - با وجود تمام ضعف‌ها در تمام‌کنندگی - زیباترین نمایش‌های باشگاهی فوتبال ایران را ارائه می‌دهد؟ یا به روال اکثر شهرآوردهای قبلی، تساوی دیگری تکرار می‌شود و سی و چهارمین تساوی بین دو تیم نیز به ثبت خواهد رسید؟

مجید عباسقلی / گروه ورزش